

Foto Jan Bernardus

Leefgebieden Eekhoorns leven alleen en hebben een eigen leefgebied waarbinnen voedsel wordt gezocht. Deze leefgebieden overlappen elkaar grotendeels en worden niet verdedigd; alleen een klein gebied rond het slaapnest wordt verdedigd. De leefgebieden van mannetjes zijn groter dan die van vrouwtjes. In naaldbossen zijn de leefgebieden ongeveer 4 ha groot en in loofbossen 9 ha. De mannetjes hebben iets grotere leefgebieden dan de vrouwtjes. In de paartijd slapen mannetje en vrouwtje geregeld in eenzelfde nest maar zodra de jongen geboren zijn, wordt het mannetje niet meer bij het nest geduld.

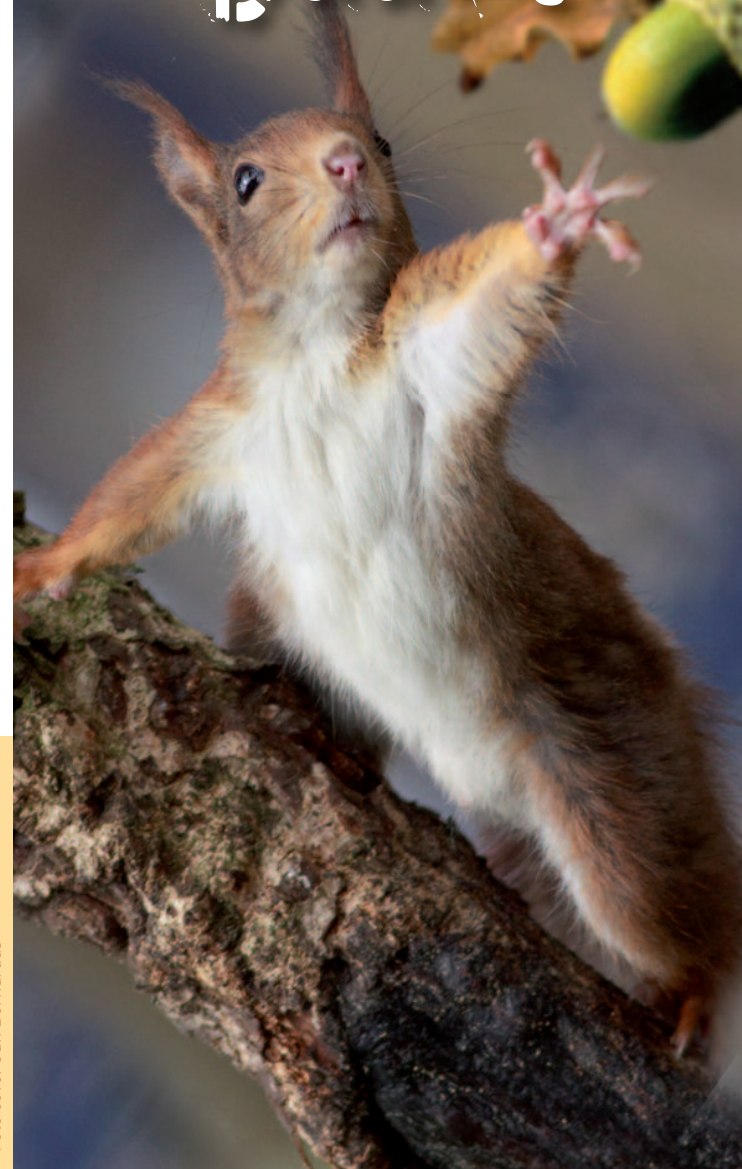
Verspreiding Meestal gaat het bij waarnemingen om de van oorsprong in Nederland voorkomende rode eekhoorn (zie kaartje hieronder). Er komen echter ook andere soorten eekhoorns in Nederland voor die door de mens zijn geïntroduceerd. Eekhoorns zijn overdag actief zodat ze vooral in de ochtend tamelijk gemakkelijk zijn waar te nemen.

Foto Aaldrik Pot

TIPS EN WETENSWAARDIGHEDEN OVER

Eekhoorns in de buurt

Eekhoornsoorten

Eekhoorn

De eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) wordt ook vaak gewone of rode eekhoorn genoemd. Het is een echte boombewoner die als een acrobaat door de bomen rent en springt. Hun vacht kleur varieert van rood(oranje) tot kastanje- of donkerbruin. Eekhoorns vallen op door hun grote pluimstaart, gepluimde oren (in herfst en winter), grote ogen en lange tenen met lange, scherpe nagels.
kop-romplengte: 21 - 25 cm, staartlengte: 14 - 22 cm, gewicht: 230 - 415 gram, mannetjes en vrouwtjes zijn even groot.

Exotische eekhoorns

In hun streven om een wat ongewoner huisdier te houden, heeft de dierenhoudende Nederlander de laatste decennia meer en meer de eekhoorn als soortgroep ontdekt. De eerste melding van een uitheemse eekhoorn in het wild dateert uit 1970. De laatste jaren wordt het aantal meldingen in het wild echter groter en het soortenspectrum diverser. Het is verboden om onze eekhoorn als huisdier te houden.

Exotische soorten kunnen een bedreiging vormen voor de inheemse eekhoorn. Een aantal 'vaker voorkomende soorten exotische eekhoorns zijn:

• **Amerikaanse rode eekhoorn** Kleiner dan onze inheemse soort. Een donkere vlek op de neus en vaak een iets donkere lijn tussen de grijzige buik en bruine flank. Staart met lengte strepen, nooit oorpluimen.

• **Grijze eekhoorn** Grijzer dan onze inheemse soort, buik minder wit, staart met lengtestrepen, nooit oorpluimpjes (inheemse eekhoorn wel in herfst en winter)

• **Pallas' eekhoorn** Nooit oorpluimpjes (inheemse eekhoorn wel in herfst en winter), grijzige vacht met lichte staartpunt en rode buik

• **Siberische grond eekhoorn** Leeft vooral op de grond. Kleiner dan inheemse eekhoorn. Lichte en donkere lengtestrepen op rug van kop tot staart.

• **Japanse eekhoorn** Komt voor in kleurstellingen die niet van onze inheemse eekhoorn te onderscheiden zijn. Daarnaast ook hele bonte varianten (witte vlekken), maar ook 'onze' eekhoorn heeft heel soms witte vlekken.

Opvang Als u een eekhoorn kunt pakken, is er altijd iets mis! Heeft u een eekhoorn gevonden, neem dan direct contact op met Stichting Eekhoornopvang Nederland (info@eekhoornopvang.nl of bel de Nationale Eekhoornlijn 035-6468669). Pak de eekhoorn voorzichtig op met een handdoek of dikke handschoenen en stop de eekhoorn in een goed afsluitbare vervoersbox met luchtgaten. Geef de eekhoorn beslist geen eten of drinken. Plaats van te voren een handdoek met een krui of lege waterfles met heet water in de vervoersbox. Dit is tegen de shock en tegen onderkoeling van het dier. Stichting Eekhoornopvang Nederland is het enige gespecialiseerde opvangcentrum in Nederland voor zieke, gewonde en (te) jonge eekhoorns.

Eekhoorn gezien? Meld deze!
De eekhoorn komt in grote delen van Nederland voor, vooral in bebost gebied. Geef waarnemingen door via www.jaarvandeeekhoorn.nl, www.telme.nl of www.waarneming.nl.

Er is een eekhoorn app beschikbaar: <http://eekhoorn.zoogdiergeziden.nl/>

Meer lezen?
www.jaarvandeeekhoorn.nl

Tekst: Zoogdiervereniging en Stichting Eekhoornopvang Nederland
Vormgeving: BARD87 's-Graveland

ASN FOUNDATION

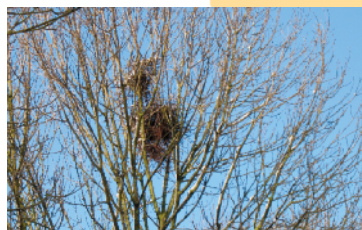

© Alle rechten voorbehouden aan de uitgevers van deze folder. Gebruik in publicaties alleen na toestemming van de Zoogdiervereniging.

Foto cover Jan Bernardus

Geluid De eekhoorn maakt per situatie weer een ander geluid. Bij opwinding klinkt een scherp 'tjuk-stuk-tjuk', bij alarm 'chroe-roe-roe' en ter begroeting van een bekende soortgenoot 'moek-moek-moek'. Maar ook fluitende tonen (jongen), kakelen, grommen en jammeren zijn te horen.

Nesten Eekhoorns bouwen nesten in bomen die vooral in de winter, wanneer er geen blad aan de bomen zit, goed waarneembaar zijn. Het nest is bolvormig, zo groot als een voetbal en heeft een doorsnede van 30 tot 50 cm. Het wordt op minstens 5 meter boven de grond gebouwd. Van binnen zijn de nesten bekleed met zacht materiaal zoals bast, gras, mos of wol. Als het buiten 0°C is dan ligt de eekhoorn met een temperatuur van ongeveer 20°C lekker warm in zijn nest.

Eksternest

Eekhoornnest
Foto's Annemarie van Diepenbeek

Jongen De eerste worp vindt in februari/maart plaats, gevolgd door een tweede worp in mei/juli, maar ook in de periode daartussen worden er jongen geboren. Een worp omvat 2 tot 6 jongen. Na 28 dagen gaan de oogjes open. De jongen blijven 10-12 weken bij hun moeder. Daarna moeten ze voor zichzelf zorgen. Veel jongen raken in de problemen door de kap van bomen, vallen tijdens het spelen uit de boom of nesten worden door vogels geplunderd. Gevonden zwakke dieren worden opgevangen bij de Eekhoornopvang Nederland met als doel, deze weer uit te zetten in de natuur.

Voedsel Het voedsel van eekhoorns bestaat hoofdzakelijk uit boomzaden zoals eikels, noten en zaden van naaldbomen. Ook eten ze als aanvulling daarop (afhankelijk van het jaargetijde) knoppen, bladeren, bessen, schors, paddenstoelen, rupsen, vogeleieren en jonge vogels.

Fijnspar Hazelaar Voederhuis Vijver Nestkast Beuk Tamme kastanje Eik

Tuin Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bebouwd gebied. Hun voorkeur gaat uit naar ouder bos (naaldbomen ouder dan 20 jaar en loofbomen ouder dan 40-80 jaar) omdat daar meer voedsel en nestgelegenheid is. Hoe ouder de bomen zijn, hoe

Do's en
Don't's

Zorg dat het voedsel dat u aanbiedt vers is. Geef nooit voorbereid eten. Zorg dat er altijd vers water voorhanden is. Maak de voederplaats regelmatig goed schoon.

geschikter voor de eekhoorns. Heeft u eekhoorns in uw directe woonomgeving en beschikt u over een tuin? Dan kunt u deze soort helpen en tegelijkertijd van hun capriolen genieten. U kunt de eekhoorns helpen door bomen en struiken aan te planten (of juist te laten staan), die ze als voedselbron en nestplaats kunnen gebruiken. Verder kunt u het hele jaar door de eekhoorns gericht voedsel aanbieden en nestkasten ophangen waarin ze hun nesten kunnen maken. Zie bij voeren.

Geschikte bomen en struiken Eekhoorns eten verschillende onderdelen van bomen en struiken. Naast knoppen eten ze ook uitlopende scheuten van verschillende naald- en loofbomen. Bast wordt doorgaans weinig gegeten. Het meest bekend is natuurlijk het verzamelen van noten in de nazomer en herfst. Een aantal boom- en struiksoorten is daarbij favoriet: hazelaar • walnoot • beuk • zomer- en wintereik • tamme kastanje • grove den • fijnspar.

Noten van paardenkastanje en Amerikaanse eik worden weinig tot niet gegeten. Dat heeft waarschijnlijk te maken met de hoge concentraties looizuren die zij bevatten, waardoor ze nauwelijks te verteren zijn. Het planten van een boom vereist natuurlijk wel een wat grotere tuin. Afhankelijk van de soort en hoe groot de boom of struik bij aanplant is, kan het even duren voordat er noten en zaden worden aangemaakt. Maar als u de ruimte heeft, dan is het een genot om deze handige klauterende springers door de bomen te zien gaan en dat in uw eigen tuin! Om een eekhoorn in de tuin te krijgen is er natuurlijk wel aansluiting op bomen in de buurt noodzakelijk. Eekhoorns steken open stukken van enkele tientallen meters wel via de grond over. Het oversteken van open stukken

Do's en
Don't's

Maak de nestkasten alleen schoon als u zeker bent dat ze niet bewoond zijn.

via de grond, maakt ze wel kwetsbaar, vooral als daarbij wegen gepasseerd moeten worden. Dan kan het verstandig zijn om van boom tot boom een dik touw over de weg te spannen. Het is raadzaam om deze touwen jaarlijks na te kijken op zwakke plekken. Eekhoorns zijn echte knagers en kunnen binnen enkele uren een touw met een doorsnede van 8 cm doorknagen.

Voeren In tuinen waar vogelvoer wordt aangeboden, weten eekhoorns dat vaak snel te vinden en ze eten daar graag van. Er zijn echter in de handel ook speciaal voor eekhoorns ontwikkelde voerautomaten en voermengsels te verkrijgen. Hang de voerautomaat wel hoog genoeg op, minimaal op 2 meter hoogte, zodat ze niet een gemakkelijke prooi zijn voor loslopende katten. Geschikt voedsel kunt u o.a. bestellen bij www.vivara.nl, waar ook geschikte voederkasten en nestkasten te koop zijn. Geef ze grove zaden, naturel noten (bij voorkeur walnoten, hazelnoten en pijnboomspitten), vers water en stukjes fruit en groente als komkommer en wortel te eten.

Eekhoorn voederhuis vivara.nl

Nestkasten Eekhoorns bouwen doorgaans hun eigen nesten van takken, mos en grassen in een kroon van een boom, maar ze maken ook gebruik van boomholten en daarom ook van nestkasten. Een eekhoorn gebruikt in korte tijd meerdere nesten. In de handel zijn speciale eekhoornkasten te verkrijgen. Hang ze zo hoog mogelijk op, maar minimaal op 4 meter hoogte en laat de ingang niet naar het zuidwesten of westen wijzen (tegen inregenen). Als de eekhoorns de kast accepteren en gebruiken, slepen ze deze vol met takjes, mos en grassen om een warm nest te bouwen. Een enkele keer komt het voor dat eekhoorns in een dergelijke kast ook hun jongen werpen. Dat is natuurlijk helemaal een feest!

Eekhoorn woonhuis vivara.nl